

SHAOLIN KÖZPONT.BUDAÖRS

Kákóczki Norbert diplomaterve

Opponensi vélemény 2011 nyara

Nem jópofaságkeresésféleképpen bevezetőül, de tényleg eszembe jutott a dialógus, melyben Bruce Lee – a shaolin körökben nyilván vitatott megítélésű mester válaszolhat:

- *Mi a legbonyolultabb technika amit ismersz?*
- *Nincsenek technikáim.*
- *Ki volt a legnehezebb ellenfél, akit legyőztél?*
- *Nincsenek ellenfeleim.*
- *Akkor hogy győzöl?*
- *Nem győzök.*

És bármennyire is mosolyog az ember, még a Hollywoodot megjárt harcművész szavain keresztül is átsüt az elemi szándék: a lényeg nem az elérendő-elérhetetlen cél, hanem az út, a folyamat, a teljesedés. Ahol az erőtlenségben erő, a szándéktalanságban megszállottság lakik. Ez az esszenciális mondanivaló a kiinduló pontja Kákóczki Norbert diplomamunkájának. A témaválasztása személyes és elhivatottságának megfelelően érthető. A helyszín Budaörs jellegzetes, áttételes sajátosságokkal terhelt területe, mely bőven ad lehetőséget a tervezői szándék szerint kifejtendő kettős viszonyosság megfogalmazására: a tradicionális és modern egyidejű szerepeltetésére.

ÚT . a beépítés elemei

A cél maga az út. És minél több utat teszünk meg a cél eléréseért, annál inkább válik azzá. A diplomaterv tömbjei egyfajta út kockakövei: a járható, de bejárhatatlan ösvény elemei. Az elemek bár látszólag azonosak, egymáshoz képest, egymás által nyerik el különbözőségüket. Valljuk be, a nyugati ember – magamat is ezek közé sorolván – hiányolja az állomásponatok egyedi jellegzetességeit, kézzel fogható identitását, az eltérő karakterek mélységét, öblösségét, derűjét és árnyait. Várja a dolgok bekövetkezését. Az út kettős: nyilvánvaló, tapintható és átlátható. Majd szent és bensőséges, érinthetetlen, zárt. Bár ezek – szintén a nyugati ember egyszerű matematikájával – lineárisan felépített, hierarchikus sorba rendezett elemek, mégis a kettősség határán a megérkezés: a sehonnaiságból hirtelen két világ határán lépdelünk: beavatottak balra, világiak jobbra. A kettősség is kettős: részben a terület elhelyezkedéséből fakadó, teknőszerű szín irányából fakadó keletnyugati (út irányú), részben az eltérő jellegű utak mentén bontakozó két világ közé feszülő északdéli (haránt irányú). Az út, és elemeiként megfogalmazott épületrészek ezzel a két kettős viszonyal vannak folyamatos kölcsönhatásban – ha úgy tetszik küzdelemben. A tervező gondosan ügyel ezeknek az erőknél fékmentatására, néha mégis felülkerekednek: a kerítészerűen Holdfény utca felé rendezett shaolin-tömbök kertje tárulkozó és ezt a Szabadság úti rálátásoktól terhes viszony csak fokozza, bár a kialakított növényávokkal a közvetlen hozzáférés oldódni látszik.

VISZONOSSÁG. az elemek egymás között

A wushu pást küzdőfelület. Ennek mérete determinálja az épületelemek befoglaló méreteit. A logikusnak tűnő következtetés, mégis némi hiányérzetre ad okot. A fentebb említett út karakter-elemeinek, jellegzetes pontjainak megfogalmazását azonos tömegekre, azok elrendezése által létrejött köztes terekre, valamint bizonyos homlokzati különbözőségekre bízni nehéz vállalkozás. Amennyiben lehetséges, úgy az azonos elemek esetlegesen tervezett elrendezése erre nem kellő bizonyíték. A *majdnemugyanolyan* tömegek helyett az alkotó bátran felvállalhatta volna ténylegesen eltérő tömegű testek elrendezésével járó különművészet viszonylagos rokoníthatóság érzetével. Ez annál is inkább volna adekvát, mert a wushu pást nem minden épület sajátja: csak a küzdőtermekben találjuk meg. További furcsaság a két világi blokk *majdnemazonos*, antimetrikus megjelenése, ami pillanatnyi eseménytengellyel kínálja meg a beépítést, még inkább a megközelítést. Ez az egyébként jóízű, emelt szintű megérkezésnél kelthet zavart. Bizonyára a két tömeg közötti nyaktag is mellőzhető lehetne még azon az áron is hogy akadálymentes mosdót duplázunk, a portaszolgálatot pedig megbízzuk recepciós feladatokkal. Nem zavaró akár közlekedésileg is bevonni a tervező által nagyon szépen és finoman kezelt külső, teraszos kerteknek, köztes tereknek világát a blokkok életébe. A shaolin szerzetesek szállásblokkja átriumával ennek kiváló példája.

BENSŐSÉG . az elemek magukban

Az épületelemek alaprajzi rendszere túl következetes: a képlet a házban úszó, kiszolgáló funkciókat rejtő körbejárható bútordoboz, amely vizuálisan határol, ugyanakkor akkusztikailag nem jelent semmilyen akadályt. Bizonyos helyzetekben ez aggályos. Talán a legszebb elem a szállásblokk, ahol a tervező felhagy az igyforgatom-ügyforgatommal, az úszó épületmag kifordul és külső térére válik. A terek itt a legtisztábbak, a funkció kötetlen. A belső tereket kellőképpen urálja a tervező, szép az edzőterem karaktere. További túlbeszédes építőelem az attika, egészpontosan a *vanattika-nincsattika*, melyre az épületelemek irányultságát, nyitottságát tekintve komoly kifejező szerep hárul. Bár a Szabadság úti rálátások okán van a tetőknek és a beépítésnek felsőnézőpontú olvasata, mégis túl nagy hangsúlyt kap a fentebb elemzett uniform megjelenéssel szembeni erős szándékú átformalási vágy, azaz hogy a tervező önnön koncepcionálisan szűkre szabott keretein belül mégis szabadon mozoghasson.

CSAK EGY ÉRZÉS

Többszörösen bejárva a teret kellemes érzésem támad. Kívül, a kertben minden rendben van. Belül, a házban minden rendben van. Terek, arányok, tagoltság. Mintha csak e két tér határán lenne némi javítani való...

Kákóczki Norbert - akárcsak Lee mester - nem győzött. Elindult. Ahogy teljesedik harcművészetben, úgy teljesedik építészetben. Folyamatosan, örömmel.

Diplomatervét ajánlom a zsűri szíves figyelmébe.

Zombor Gábor, építész

Budapest, 2011. június 21.